

Merijärvisiä tapaamassa.

Hiljailta tuntuu nykyisin rautatiellä matkustaminen, mutta pääsee irhautumaan "aina soivan" puhelimen läheisyydestä, niin nauttii olostaan kaikesta huolimatta eikä aikakaan käy pitkäksi, jos matkaseurana on joku kuulu kirjailija, kuten alekirjoittaneella Mr. Lewrance — edesmennyt tosin jo.

Kolme tuntia Oulaisiin. Ajan puolesta luulisi joutuneensa jo eteläiseen Suomenmaahan. Pika-junalysti loppui taas toviksi ja viimeinen tänne päin kulkeva jokapäiväinen pikajuna saapui vastaan jossain Ruukin—Kilpuan maissa.

Oulainen on aikamoinen keskus ja ainakin allekirjoittaneesta mielenlyttävä vierailupaikka, niin viihtyisä — kiitos vanhan ruotukaverin vastapystytetyn kodin —, että päivä kallistui jo iltaa kohden, kun ehdim matkaani jatkaamaan. Oli asiaa Merijärvelle, mutta asianteko sinne ei olekaan niin yksinkertaista kuin aapisen luku. Merijärvi on eräs niistä maakuntamme pitäjistä, jotka talven tuis-kujen lakaisuun yli aukeiden ovat ja pysyvät lumimotissa keväeseen saakka ja kun lumimotti sulaa, muuttuu se — vesimotiksi: tuuva peittää tienoot ja jälleen on pitäjää eristettynä.

Sujautin sukset siis jalkaani, tuikkasin pieksunkärjet mäystimin — sille kannalle on täytynyt nahkampuutteen takia pala — ja aloin lykkiä. Oli oikein lysti ollakseni siihen saakka, kunnes oli täys pimeä ja pakko laduttomalla tal-paarella suksia keskijetä kupu-raista. Tuli lähdettyä joen pohjoispuolta, mistä Pyhäkosken kautta olisi kertynyt lähemmä kolmi-penlinkumainen taival, mutta ojan peräläiset armahtivat maipaa nälkäänsä kysyvää matkamiestä ja neuvoivat pimeän läpi ajojen Pyhäjoelle ja sitä pitkin kirkolle. Väsynyt ei aikailut, vaan läksi yrittämään ja pimeästä huolimatta meni kaikki hyvin, kunnes ensimmäiset Merijärven kirkonkylän valot tuikkahtivat näkyviin sulasta uomasta törmälle nousseen hiihtäjän silmiin. Paha siinä oli karttansa huonosti lukeneen miehen tietää, mistä tuikkaivat osuuskaupan, mistä muut valot, joen alkusi tuli hakeuduttua tuikei väärään suuntaan. Talonikkunasta tuikkahti heikko tuiju, mutta aasillaan pihalle pyrähtänyt vihastunut isän tä luuli vierasta suksivarkaaksi. Kun vieras kuitenkin pyyteti anteeksi sitä, että sukset olivat kuin olivat omat sai hän jonkinlaisen suunnan. Ja mäfäpäs sit'en muuta. Saunan toivossa umpihankea kohti päinvastaisella suunnalla kusuvaan vaaon, mistä maantie löytyi. Ja maantiellä ensi töiksi — postihevonen, jonka aisakello soi kuin "sympaali" jo hieman uuvahaneen korvaan.

Kiitos vain vielä kerran osuuskaupan kaupanhoitaja Nuorjulle — utajärvisiä, kuten voi arvata — ja hänen perheelleen koriteerista, huolenpidosta ja siitä lauantausaunasta, jonka veroista en ole herra aikoihin saanut! Mutta en kivaasta säälinytäkään.

Merijärven kirkonkylä sijaitsee Merijärven rannalla — tai oikeastaan kirkko on järven rannalla kyläkeskuksen jäädessä sen itä- ja eteläpuolelle. Pyhäjoen sivuhaara yhdistää järven jokeen. Tuo kyläkeskus on kuten kirkonkylät ainakin, mutta enemmistö taloista levittäytyy hyvinkin laajalle alalle, niin että kirkonkylä vaikuttaa harvaan asuulta. Ja kyllä Merijärvellä kelpaa asua siinä missä muuallakin, mutta kolme on paha pulaa: on pulaa liikennevälineistä toisen puolen vuotta, on pulaa valosta suurimman osan vuodesta ja pulaa vedestä talvella. Niinpä nytkin moniaissa taloissa vesi sulatettiin lumesta. Kun sitä taas lumen sulaessa on vaikka naapuripiitäjille jakaa. Kun vesikelit tulevat peittyvät laajat alat tulvan alle, niin että paikoin ei pääse muuta kuin veneellä talosta taloon. Kirkkoonkin pitää silloin kulkea veneellä ja pappi saarnaa margariinilaatikon päältä, sanotaan paikkakunnalla. Mutta kun tulva sitten laskee kasvavat Merijärven niityt erinomaisesti heinä.

Merijärvi kuului aikanaan Pyhäjoen emäseurakuntaan saarnahuonekuntana, joka 1781 sai oman saarnaajan. Saarnahuonekunta perustettiin 1779 ja jo 1781 valmistui kirkko. Se on puusta rakennettu, piemenlainen ristikirkko hieman erikoismallisine tapuleineen. Kirkon turvallisuudesta huolehtii vanha tiernapoika, jonka asuinpaikkana on tapulin keskikerros! 1821 tuli Merijärvi kapeliksi ja erotettiin omaksi seurakunnaksi 1909, jolloin ensimmäiseksi kirkkoherraksi tuli rovasti Kipinä. Seuraavat järjestyksessä olivat nykyinen Kestilän rovasti Kortekangas, hänen seuraajanaan viime sodassa kaatunut kirkkoherra Väinö Havas, sitten rovasti Kilpi ja nykyinen Lappajärven kirkkoherra Vilho Karhumaa. Nykyinen kirkkoherra Virolainen on syntynyt Karjalassa, mutta viihtyy hyvin ystävällisluontoisen pohjajaisväestön parissa. Lyhyt vierailu papin ja hänen oullalaisen rouvansa kodissa menomatalla Alavieskaan oli yhtä miellyttävä kuin yleensäkin aina pohjois-pohjalaisissa pappiloissa, jotka kuin perinteinä ovat säilyttäneet vanhan pappilavieraanvaraisuuden.

Monenlaisia muistoja olisi varmaan Merijärvenkin vanhoista asioista kerättävissä, mutta vähät niitä läpikulki ja sunnuntain vaihteessa ehti kuulla Isonvihan ajoista tuntuu olevan muistoja tähästä seurakunnalla, mihin viittaa sellainen nimi kuin Sotineva kirkolla, Sotiperäksi kutsutaan syväkköä salmea, josta Merijärven vedet ahautuvat. Sinne kerrotaan joskus isonvihan aikoihin upotetun läheisen kirkon kellot, mutta turhaan niitä kyllä uima- ja sukellus taitoiset paikkakuntalaiset sieltä ovat hakeneet.

Merijärven nykyasioista on myös kääm ihmeitä ehtinyt kuulla Sähköä puuhataan yhdessä 14 muun kunnan kanssa ja silloin Merijärviin astuu kukonaskelleen lähemmäs muuta maata kalvipimeälläkin.

P. a. n. u.